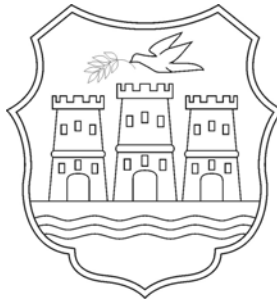

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ
ФАРМЕ ЈУНАДИ НА ЛОКАЦИЈИ ПЦ „ПЛАНТА”
У ФУТОГУ

НОВИ САД, март 2009.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБАНИЗАМ"
ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3
Број: 2.5.2/09

**УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ
ФАРМЕ ЈУНАДИ НА ЛОКАЦИЈИ ПЦ "ПЛАНТА"
У ФУТОГУ**

ДИРЕКТОР

Мр Александар ЈЕВТИЋ, дипл. инж. грађ.

НОВИ САД, март 2008.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБНИЗАМ"
ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ
ФАРМЕ ЈУНАДИ НА ЛОКАЦИЈИ ПЦ "ПЛАНТА"
У ФУТОГУ

ИНВЕСТИТОР: „ДИЈАМАНТ” АД Нови Сад

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА
ИЗ ЈП "УРБАНИЗАМ":

РУКОВОДИЛАЦ У ИЗРАДИ ПРОЈЕКТА

Мирела МАНАСИЈЕВИЋ РАДОЈЕВИЋ, дипл. инж. арх.

Вања ВУКАДИНОВИЋ, дипл. инж. арх.

ОДГОВОРНИ УРБАНИСТА

Ђурђица МЕДЕНИЦА, дипл. инж. арх.

ОБРАЂИВАЧИ:

Тихомир БОЈАНИЋ, дипл. инж. геод.

Оља ТОЛМАЧ, дипл. инж. грађ.

Владимир МАРКОВИЋ, дипл. инж. елект.

Александар ПАЊКОВИЋ, дипл. инж. саоб.

Иванка АРАДСКИ, дипл. инж. хорт.

мр Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.

САРАДНИЦИ:

Анкица МАЛИНОВИЋ, арх. техничар

Јулијана БОЛТИЋ, геометар

Цеца ДИМИТРИЈЕВИЋ, геометар

САДРЖАЈ:

I ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

	Страна
1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
1.1. Извод из генералног плана Футога	1
1.2. Опис границе подручја за које се ради урбанистички пројекат	2
2. ПРИКАЗ УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА	2
2.1. Намена и карактер простора – постојеће стање	2
2.2. Намена и карактер простора – план.....	3
2.3. Опис и технички опис објеката са освртом на решење идејног пројекта.....	3
3. ПРИКАЗ ПЛАНА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ	4
4. ПРИКАЗ ПЛАНА НИВЕЛАЦИЈЕ	5
5. САОБРАЋАЈ	5
5.1. Мрежа саобраћајне инфраструктуре	5
5.2. Услови за грађење саобраћајних површина.....	5
6. ПЛАН ХИДРОТЕХНИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ	5
6.1. Снабдевање водом.....	5
6.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода	6
6.3. Подземне воде.....	6
6.4. Услови за прикључење на водну инфраструктуру.....	6
6.4.1. Услови за прикључење на водоводну мрежу.....	6
6.4.2. Услови за прикључење на канализациону мрежу	7
7. ПЛАН ЕНЕРГЕТИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ	7
7.1. Снабдевање електричном енергијом	7

7.2.	Снабдевање топлотном енергијом	7
7.3.	Телекомуникације.....	8
7.4.	Услови прикључења	8
7.4.1.	Услови за прикључење на електроенергетску мрежу.....	8
7.4.2.	Услови за прикључење на гасоводну мрежу	8
7.4.3.	Услови за прикључење на телекомуникациону мрежу	9
8.	ЗЕЛЕНИЛО	9
9.	УРБАНИСТИЧКЕ МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	9
9.1.	Снимање стања и мониторинг животне средине.....	10
9.2.	Урбанистичке мере за заштиту од пожара.....	11
9.3.	Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода.....	11

II ГРАФИЧКИ ДЕО

1.	Извод из Генералног плана Футога са означеним предметним простором	A-3
2.	Катастарско-топографска подлога са границом грађевинског рејона обухваћеног урбанистичким пројектом	P 1 : 1000
3.	Ситуациони приказ урбанистичког и партерног решења са диспозицијом објеката, нивелационим и регулационим решењем	P 1 : 1000
4.	Парцелација са аналитичко- геодетским елементима.....	P 1 : 1000
5.	План инфраструктуре.....	P 1 : 1000
6.	Идејно архитектонско решење објеката.....	

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Локалитет (парцела број 8706/2 у КО Футог) који је предмет уређивања урбанистичким пројектом, налази се у атару насеља Футог, у оквиру комплекса ПЦ „Планта”, у обухвату Генералног плана Футога („Службени листа Града Новог Сада”, бр. 18/2003 и 26/2007). Површина у власништву „Планте” обухвата највећи део атара Футога, од насеља Футог са јужне стране до канала Савино село на северу, до трасе железничке пруге за Оџаке на западу и насеља Руменке на истоку. Предметни простор, обухваћен овим урбанистичким пројектом, намењен је за узгој товних јунади а налази се у југоисточном делу економије, око 4 km северно од стамбених зона насеља Футог. Изградња фарме планира се на месту постојеће фарме која није у функцији.

Генералним планом Футога (у даљем тексту: Генерални план) предметни простор задржава се као део простора намењеног за економију „Планта”.

Генералним планом условљена је израда урбанистичких пројеката за све фарме за стоку и живину већих капацитета, уз обавезну израду студије процене утицаја на животну средину.

С обзиром да се услед потребе за променом застареле технологије на фарми појавила и потреба за реорганизацијом предметног простора (дела комплекса „Планте”), да за комплекс пољопривредног добра, како у целини, тако ни у сегментима, не постоји план детаљне разраде и на основу изнетих услова из плана приступило се изради урбанистичког пројекта за фарму јунади на ПЦ „Планта” у Футогу.

Урбанистички пројекат се ради за „Дијамант” А.Д. из Зрењанина као инвеститора који је и корисник, како предметне парцеле, тако и целог комплекса.

1.1. Извод из генералног плана

Генералним планом под тачком 1.2. Планирана организација и намена простора рубног предела Футога утврђено је да се комплекси економије „Планта” и „Годоров салаш ” задржавају. Задржавају се и постојећи салаши, као и постојеће фарме за које ће се прописати посебни услови за даљи развој.

Под тачком 1.8. Изградња у рубном пределу утврђено је следеће: „У ванградском подручју, на пољопривредном земљишту, планиране су следеће просторне јединице:

1. постојећи салаши (пољопривредна дворишта);
2. мини-фарме;
3. комплекси економија „Планта” и „Годоров салаш”

Под тачком 1.8.4. Смернице за фарме за стоку и живину утврђено је: „На територији КО Футог могуће је градити фарме већих капацитета под одређеним

условима и уз обавезну израду анализе утицаја објеката, односно радова на животну средину и израде урбанистичког пројекта, у складу са нормативима.” Даље се под тачком 1.8.5. наводе Услови за изградњу фарме, оптимални капацитети и нормативи за пројектовање, наводе минималне површине комплекса према броју грла и начину узгоја као и минимална дозвољена удаљеност фарме од стамбеног насеља:

„...Говеда

- за 300 крава - површине око 4 ha за слободно кретање

- за 500 грла- ако су везане 1,5 ha.

Минимална удаљеност фарме од становања је 200 m.”

У тачки 1.8.6. Генералног плана утврђено је да се на економији „Планта” у оквиру постојећег комплекса дозвољава „... могућност изградње нових објеката до 10% изграђености комплекса.”

1.2. Опис границе подручја за које се ради урбанистички пројекат

Грађевински рејон обухваћен урбанистичким пројектом налази се у КО Футог и обухвата само катастарску парцелу број 8706/2 у целости.

Површина обухваћена урбанистичким пројектом је 5,33 ha.

2. ПРИКАЗ УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

2.1. Намена и карактер простора – постојеће стање

Предмет разраде урбанистичког пројекта је парцела број 8706/2 у КО Футог (у даљем тексту - предметна парцела), која чини део комплекса „Планте”.

Комплекс објеката обухвата следеће постојеће објекте:

- пријемни објекат – портирница површине 56,00 m²
- објекат фарме – штала површине 3 600,00 m²
- надстрешница за сламу површине 378,00 m²
- објекат за принудно клање површине 50,00 m²
- водоторањ

Сви постојећи објекти на предметној парцели су приземни, у лошем стању, запуштени и неприлагођени захтевима инвеститора.

2.2. Намена и карактер простора – план

Постојећи комплекс фарме не задовољава захтеве и нормативе условљене потребом за увођење нове технологије. Неадекватни су квалитет и капацитети објеката као и њихова диспозиција.

Промена технологије за нову фарму, на којој се предвиђа савремен начин узгоја товних јунади, подразумева изградњу нових објеката намењених за узгој и објеката пратећих садржаја, како би нова фарма задовољила НАССР стандарде Европске уније и добила Европски извозни број. Планирано је да се у оквиру фарме врши само узгој јунади, телад се довозе на фарму у раном узрасту а по завршетку узгоја на клање се одвозе на другу локацију*.

Планирани капацитет фарме је 900 – 1 200 грла у једном турнусу (турнус траје око 6 месеци). Комплетан узгој обавља се у оквиру објеката, унутар којих су боксеви за смештај животиња.

Урбанистичким пројектом планира се рушење свих постојећих објеката на парцели, изградња нових објеката и уређење слободних површина на начин који ће у највећој могућој мери испоштовати технологију и токове кретања особља, механизације, транспортних средстава и сточног фонда.

2.3. Опис и технички опис објеката са освртом на решење идејног пројекта

Приступ фарми омогућен је са локалне саобраћајнице која иде дуж комплекса ПЦ „Планта” а одваја се од пута Футог – Ирмово.

На новој фарми задржава се постојећи улаз, у складу са нормативима потреба за излазом решава се отварањем још два улаза – излаза са прописном дезо баријером. Уз главни улаз налази се паркинг простор за запослене (8 запослених) и посетиоце. Управна зграда планирана је као приземни објекат и у оквиру ње је и портирница и пријемни део. Остали објекти који су у функцији фарме позиционирани су тако да се омогући најоптималније функционисање фарме у складу са специфичним захтевима.

Интерне саобраћајнице и манипулативни платои унутар комплекса се намењују за средње тежак саобраћај са асфалтом као завршним слојем. Одводњавање вода са саобраћајница планирано је у нове дренажне и отворене канале у оквиру фарме и односи се само на атмосферске воде. Пешачке комуникације дефинисати завршном

---

* За потребе евакуације угинуле стоке корисник фарме склопиће уговор о одношењу угинулих животиња, са овлашћеном акредитованом кафилеријом у Сомбору, а под условима да кафилерија односи угинулу стоку одмах по позиву, а најкасније у року од 24 сата. У случају повређивања здраве стоке или сличне незгоде, склопиће се уговор са једном од ближих кланица, за принудно клање повређене стоке.

обработом површина или нагласити бојом у циљу јасне и безбедне комуникације различитих корисника.

Планирани објекти

Постојећи објекти на предметној парцели се не задржавају, планирана је изградња нових објеката у функцији фарме:

- пријемни објекат, управа, портирница укупне површине $P = 106,00 \text{ m}^2$;
- штале – стаје – надстрешнице: седам објеката дужине $64,25 \text{ m}^2$ и два дужине $56,25 \text{ m}^2$, укупна површина ових објеката је $5\,400 \text{ m}^2$;
- подно складиште сточне хране и радионица површине $P = 470 \text{ m}^2$ ($47 \times 10 \text{ m}$, висине 5-6m, приземни);
- тренч силоси за сточну храну површине $P = 2\,265 \text{ m}^2$ (отворени бетонски платои);
- плато за стајњак са јамом осочаром површине $P = 4\,663,50 \text{ m}^2$ (отворени бетонски водонепропусни платои са нагибом пода према осочним јамама);
- платои за сламу – отворени платои планирани и пресвучени уваљаним туцаником и рециклираним асфалтом;
- колска вага 50 t са вагарском кућицом и
- бунар са дизел агрегатском станицом.

Архитектура свих објеката је сведена, без сувишних елемената у обликовању, прилагођена намени. Сви примењени материјали у конструктивном и обликовном третману морају бити атестирани, еколошки прихватљиви. С обзиром на оријентацију штала (постављених у правцу исток – запад) са дугим фасадним површинама окренутим ка југу и северу, препоручује се биоклиматски приступ у пројектовању, са могућношћу коришћења соларних панела као елемената обликовања.

Фарму оградити оградом висине до 2,00 m, до висине мин 40 cm планирати је као зидану, пуну, а у горњем делу транспарентну.

Диспозиција нових објеката дата је на графичком прилогу „Ситуациони приказ урбанистичког и партерног уређења са диспозицијом објеката, нивелационим и регулационим решењем” у размери 1:1 000.

3. ПРИКАЗ ПЛАНА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

С обзиром да се урбанистички пројекат односи на једну парцелу у оквиру комплекса П. Ц. „Планта”, парцела се задржава без измена.

4. ПРИКАЗ ПЛАНА НИВЕЛАЦИЈЕ

Грађевински рејон обухваћен урбанистичким пројектом је скоро хоризонталан и налази се на надморској висини од 82,00 m до 83,50 m са благим падом од југа према северу. Терен се у висинском погледу задржава, и условљен је технолошким потребама унутар комплекса и одводњавањем атмосферских вода које у принципу треба усмеравати од приступног пута на југу комплекса ка северу.

5. САОБРАЋАЈ

5.1. Мрежа саобраћајне инфраструктуре

Комплекс фарме повезан је ка западу са Футогом и државним путем II реда (P - 102) преко кога има одличну саобраћајну везу са насељима Руменка и Бачки Петровац.

Ка истоку планирана је веза са насељем Руменка, која ће уједно бити и најкраћа саобраћајна веза до тог насеља.

Унутар комплекса за потребе фарме планиране су интерне саобраћајнице и манипулативне површине чији су геометријски елементи димензионисани за средње тешка возила.

Паркирање путничких аутомобила за кориснике комплекса, решено је унутар предметног комплекса изградњом 15 паркинг места за путничке аутомобиле.

5.2. Услови за грађење саобраћајних површина

У графичком приказу „План регулације, нивелације и саобраћаја” у размери 1:1000 приказани су сви технички елементи који дефинишу саобраћајне објекте у простору, а самим тим и услови и начини за прикључење нових објеката на постојећу и планирану мрежу саобраћајница.

6. ПЛАН ХИДРОТЕХНИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ

6.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом биће решено преко планиране водоводе мреже у оквиру комплекса.

Планирана водоводна мрежа биће профила Ø 100 mm и својим капацитетом задовољиће потребе за водом будућих садржаја.

Унутар комплекса планира се изградња бунара за хватање воде из подземља.

Постојећи водоторањ се уклања, а урбанистичким пројектом не планира се изградња новог.

Положај планиране мреже и објеката за снабдевање водом дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

6.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко сепаратне канализационе мреже у оквиру комплекса.

Атмосферске воде ће се гравитационо сливати према планираним упијајућим каналима у комплексу.

Укупно прикупљене отпадне воде ће се преко планиране затворене канализационе мреже одвести према водонепропусној септичкој јами.

Посебно се инсистира на водонепропусности септичке јаме како би се спречило загађење подземних водоносних слојева.

Положај планиране канализационе мреже дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

6.3. Подземне воде

Меродавни нивои подземних вода су:

- максимални ниво подземних вода од око 81,60 m н.в.,
- минимални ниво подземних вода од око 77,70 m н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземних вода је север - југ са смером пада према југу.

6.4. Услови за прикључење на водну инфраструктуру

6.4.1. Услови за прикључење на водоводну мрежу

Услови су следећи:

- водоводну мрежу из комплекса прикључити на планирани бунар у оквиру комплекса.

6.4.2. Услови за прикључење на канализациону мрежу

Услови су следећи:

- канализациону мрежу из комплекса прикључити на планирану водонепропусну септичку јаму у оквиру комплекса;
- водонепропусну септичку јаму поставити минимум 3 m од границе парцеле.

7. ПЛАН ЕНЕРГЕТИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ

7.1. Снабдевање електричном енергијом

Ово подручје има обезбеђено снабдевање електричном енергијом. На суседној парцели налази се трансформаторска станица (ТС) 20/0.4 kV која се снабдева електричном енергијом са надземног 20 kV вода који полази из ТС 110/20 kV „Футог”. Од ТС 20/0.4 kV полази нисконапонски вод до самостојећег главног разводног ормара (ГРО), од кога полази 0.4 kV мрежа за снабдевање постојећих објеката на подручју.

Постојећа ТС 20/0.4 kV има довољно капацитета за снабдевање планираних садржаја. Због промене концепта унутрашњег уређења, потребно је демонтирати постојеће инсталације које пролазе испод будућих објеката, а могуће је и изместити ГРО на погоднију локацију. Од ГРО ће се изградити нисконапонска мрежа до нових објеката, као и мрежа спољне расвете. Планирана електроенергетска мрежа може се градити и кабловски и надземно. У једној од просторија у планираним објектима потребно је обезбедити простор за смештај опреме за резервно напајање комплекса (агрегат).

Због погодног положаја и добре инсолације на овом подручју препоручује се употреба соларних фотонапонских модула (као самостојећих, кровних или фасадних елемената) за добијање електричне енергије која се може искористити за потребе осветљења.

7.2. Снабдевање топлотном енергијом

Подручје на коме се планира фарма јунади нема обезбеђено системско снабдевање топлотном енергијом. Постојећи објекти на суседној парцели су прикључени на нископритисну гасоводну мрежу која се снабдева из мерно-регулационе гасне станице. Ова МРС се снабдева гасом преко гасовода средњег притиска који полази из Главне мерно-регулационе станице у Футогу.

За снабдевање топлотном енергијом планираних садржаја потребно је од постојеће гасоводне мреже на суседној парцели изградити гасовод до котларница у планираним објектима, који имају потребе за одређеним количинама топлотне енергије (управна зграда, радионица...).

Због погодног положаја и добре инсолације на овом подручју препоручује се употреба соларних колектора за добијање топлотне енергије која се може искористити за топлу потрошну воду. Постоји и могућност примене енергије биомасе за загревање објеката коришћењем брикета и пелета као погонског горива за пећи. За уштеду топлотне енергије приликом загревања објеката (посебно у зимским месецима) препоручује се примена савремених изолационих елемената у њиховој изградњи.

7.3. Телекомуникације

На овом подручју постоји изграђена телефонска мрежа за потребе постојећег комплекса која се напаја из аутоматске централе у Футогу.

Прикључење планираних објеката извести са постојеће инсталације, коју је потребно делом демонтирати и реконструисати, док ће на одређеним деловим бити потребно изградити нову инсталацију. Приликом реконструкције и изградње нове телекомуникационе инфраструктуре поставити довољан број цеви кроз које ће пролазити телефонска инсталација и инсталација кабловског дистрибутивног система.

7.4. Услови прикључења

7.4.1. Услови прикључења на електроенергетску мрежу

Снабдевање електричном енергијом решити прикључењем на планирану електроенергетску мрежу. Прикључак извести преко кабловске прикључне кутије. Положај прикључног ормара прилагодити условима Електродистрибуције „Нови Сад”.

7.4.2. Услови прикључења на гасоводну мрежу

Снабдевање објеката топлотном енергијом решити прикључењем на планирану гасоводну мрежу. Прикључак и положај мерно-регулационог сета испројектовати и изградити према условима ДП „Нови Сад - Гас“.

7.4.3. Услови прикључења на телекомуникациону мрежу

Прикључак на телекомуникациону мрежу извести преко типског тт прикључка на приступачном месту на фасади објекта. Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

Положај планиране енергетске мреже дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

8. ЗЕЛЕНИЛО

Постојећу квалитетну листопадну и четинарску вегетацију потребно је сачувати, уз одговарајуће мере неге.

Ободом комплекса потребно је формирати зелени заштитни појас у функцији заштите насеља од прашине, испарења, непријатних мириса и сл. У зависности од просторних могућности овај зелени појас садржаће високу, ниску или пак комбиновану вегетацију. На јужној и западној страни биће више заступљена листопадна вегетација, а на северној зимзелена. На источној страни комплекса, потребно је водити рачуна о удаљености садње и врсти вегетације уз канал.

Слободни простори између планираних штала садржаће травњаке или неке покриваче тла, а како би се оплеменио овај простор може се укомпоновати пирамидална или обликована и разнолика партерна вегетација.

Декоративном листопадном и четинарском вегетацијом треба нагласити улазе и прилазе управном објекту,. Уз паркинг простор потребно је поставити дрворед од садница високог листопадног дрвећа, како би се добила потребна засена.

9. УРБАНИСТИЧКЕ МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

С обзиром на планирани капацитет предметног комплекса (900-1200 јунади) обавезна је израда студије о процени утицаја на животну средину. Инвеститор је обавезан да се, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу, обрати надлежном органу за заштиту животне средине, ради одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја објекта на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 84/05).

Ради заштите и унапређења животне средине на овом простору треба имати у виду и следеће:

- у планираним пословним просторијама не може се обављати делатност која у редовним условима може контаминирати животну средину изнад дозвољених граница;
- планиране објекте тако оријентисати да све просторије буду максимално осунчане;
- планирати посебне архитектонско грађевинске и хортикултурне мере за заштиту од удара хладног југоисточног ветра и за заштиту од претеране инсолације, а при томе омогућити бар пасивно коришћење соларне енергије. У циљу заштите од доминантног ветра планирани су зелени заштитни појасеви у оквиру предметног комплекса;
- за сакупљање и евакуацију осоке из стајњака обавезно формирати водонепропусну сабирну јаму - осочару, у коју ће се сливати сва осока са платоа за стајњак, а која ће се касније одвозити на оранице. Под платоа за стајњак и осочну јаму обавезно извести од водонепропусног бетона, тако да отицање осоке у подземне водотокове буде у потпуности спречено.

У оквиру предметног простора није дозвољено следеће:

- изградња или било каква промена у простору која би могла да наруши стање чинилаца животне средине у окружењу (воду, ваздух, земљиште);
- изградња отворених складишта секундарних сировина, складишта за отпадне материје, као и складиштење отровних и запаљивих материјала;
- вршење делатности које угрожавају квалитет животне средине, производе буку која прелази прописане вредности или непријатне мирисе;
- изградња која би могла да наруши или угрози вршење функције суседа или сигурност суседних објеката.

9.1. Снимање стања и мониторинг животне средине

За процену стања животне средине на локацији и у њеном окружењу, потребно је извршити испитивање појединих супстрата животне средине мерењем концентрација идентификованих полутаната на више тачака у самом простору и његовој околини. Ова испитивања треба да обезбеде додатне податке о стању - контаминираниости земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха. Циљ испитивања је и да се процени оптерећеност животне средине, потреба да се редукује обим одређених извора загађења као и да се дефинишу мере заштите за будуће кориснике.

Мониторинг животне средине мора да обухвати редовна и континуирана испитивања: мерење емисије појединачних извора, мерење имисионих вредности

специфичних и неспецифичних идентификованих полутаната на неколико тачака у зони и ван ње, испитивање квалитета отпадних вода, земљишта и испитивање нивоа буке. Мониторинг животне средине треба да се ради по посебном програму који би обухватио појединачне захтеве за мониторингом произашле из детаљне анализе утицаја за предметно предузеће.

9.2. Урбанистичке мере за заштиту од пожара

Ради заштите од пожара објекти морају бити реализовани према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима:

- Објекти морају бити реализовани у складу са Законом о заштити од пожара ("Службени гласник СРС", бр. 37/88 и 48/94), као и правилником о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара („Службени лист СФРЈ“ бр.7/84).
- Објекти морају имати одговарајућу хидрантску мрежу, која се по протоку и притиску воде у мрежи планира и пројектује према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара ("Службени лист СФРЈ", број 30/91).
- Објектима је обезбеђен приступни пут за ватрогасна возила, сходно Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ", број 8/95), по коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта.
- Објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона ("Службени лист СФРЈ", бр. 53 и 54/88 и "Службени лист СРЈ", број 28/95), Правилником о техничким нормативима за системе за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ", број 87/93), Правилником о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозије ("Службени лист СФРЈ", број 24/87).

9.3. Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода

Ради заштите од потреса објекти морају бити реализовани и категорисани према Правилнику о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима ("Службени лист СФРЈ", бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88, 52/90).

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Локалитет (парцела број 8706/2 у КО Футог) који је предмет уређивања урбанистичким пројектом, налази се у атару насеља Футог, у оквиру комплекса ПЦ „Планта”, у обухвату Генералног плана Футога („Службени листа Града Новог Сада”, бр. 18/2003 и 26/2007). Површина у власништву „Планте” обухвата највећи део атара Футога, од насеља Футог са јужне стране до канала Савино село на северу, до трасе железничке пруге за Оцаке на западу и насеља Руменке на истоку. Предметни простор, обухваћен овим урбанистичким пројектом, намењен је за узгој товних јунади а налази се у југоисточном делу економије, око 4 km северно од стамбених зона насеља Футог. Изградња фарме планира се на месту постојеће фарме која није у функцији.

Генералним планом Футога (у даљем тексту: Генерални план) предметни простор задржава се као део простора намењеног за економију „Планта”.

Генералним планом условљена је израда урбанистичких пројеката за све фарме за стоку и живину већих капацитета, уз обавезну израду студије процене утицаја на животну средину.

С обзиром да се услед потребе за променом застареле технологије на фарми појавила и потреба за реорганизацијом предметног простора (дела комплекса „Планте”), да за комплекс пољопривредног добра, како у целини, тако ни у сегментима, не постоји план детаљне разраде и на основу изнетих услова из плана приступило се изради урбанистичког пројекта за фарму јунади на ПЦ „Планта” у Футогу.

Урбанистички пројекат се ради за „Дијамант” А.Д. из Зрењанина као инвеститора који је и корисник, како предметне парцеле, тако и целог комплекса.

1.1. Извод из генералног плана

Генералним планом под тачком 1.2. Планирана организација и намена простора рубног предела Футога утврђено је да се комплекси економије „Планта” и „Годоров салаш ” задржавају. Задржавају се и постојећи салаши, као и постојеће фарме за које ће се прописати посебни услови за даљи развој.

Под тачком 1.8. Изградња у рубном пределу утврђено је следеће: „У ванградском подручју, на пољопривредном земљишту, планиране су следеће просторне јединице:

1. постојећи салаши (пољопривредна дворишта);
2. мини-фарме;
3. комплекси економија „Планта” и „Годоров салаш”

Под тачком 1.8.4. Смернице за фарме за стоку и живину утврђено је: „На територији КО Футог могуће је градити фарме већих капацитета под одређеним

условима и уз обавезну израду анализе утицаја објеката, односно радова на животну средину и израде урбанистичког пројекта, у складу са нормативима.” Даље се под тачком 1.8.5. наводе Услови за изградњу фарме, оптимални капацитети и нормативи за пројектовање, наводе минималне површине комплекса према броју грла и начину узгоја као и минимална дозвољена удаљеност фарме од стамбеног насеља:

„...Говеда

- за 300 крава - површине око 4 ha за слободно кретање

- за 500 грла- ако су везане 1,5 ha.

Минимална удаљеност фарме од становања је 200 m.”

У тачки 1.8.6. Генералног плана утврђено је да се на економији „Планта” у оквиру постојећег комплекса дозвољава „... могућност изградње нових објеката до 10% изграђености комплекса.”

1.2. Опис границе подручја за које се ради урбанистички пројекат

Грађевински рејон обухваћен урбанистичким пројектом налази се у КО Футог и обухвата само катастарску парцелу број 8706/2 у целости.

Површина обухваћена урбанистичким пројектом је 5,33 ha.

2. ПРИКАЗ УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

2.1. Намена и карактер простора – постојеће стање

Предмет разраде урбанистичког пројекта је парцела број 8706/2 у КО Футог (у даљем тексту - предметна парцела), која чини део комплекса „Планте”.

Комплекс објеката обухвата следеће постојеће објекте:

- пријемни објекат – портирница површине 56,00 m²
- објекат фарме – штала површине 3 600,00 m²
- надстрешница за сламу површине 378,00 m²
- објекат за принудно клање површине 50,00 m²
- водоторањ

Сви постојећи објекти на предметној парцели су приземни, у лошем стању, запуштени и неприлагођени захтевима инвеститора.

2.2. Намена и карактер простора – план

Постојећи комплекс фарме не задовољава захтеве и нормативе условљене потребом за увођење нове технологије. Неадекватни су квалитет и капацитети објеката као и њихова диспозиција.

Промена технологије за нову фарму, на којој се предвиђа савремен начин узгоја товних јунади, подразумева изградњу нових објеката намењених за узгој и објеката пратећих садржаја, како би нова фарма задовољила НАССР стандарде Европске уније и добила Европски извозни број. Планирано је да се у оквиру фарме врши само узгој јунади, телад се довозе на фарму у раном узрасту а по завршетку узгоја на клање се одвозе на другу локацију*.

Планирани капацитет фарме је 900 – 1 200 грла у једном турнусу (турнус траје око 6 месеци). Комплетан узгој обавља се у оквиру објеката, унутар којих су боксеви за смештај животиња.

Урбанистичким пројектом планира се рушење свих постојећих објеката на парцели, изградња нових објеката и уређење слободних површина на начин који ће у највећој могућој мери испоштовати технологију и токове кретања особља, механизације, транспортних средстава и сточног фонда.

2.3. Опис и технички опис објеката са освртом на решење идејног пројекта

Приступ фарми омогућен је са локалне саобраћајнице која иде дуж комплекса ПЦ „Планта” а одваја се од пута Футог – Ирмово.

На новој фарми задржава се постојећи улаз, у складу са нормативима потреба за излазом решава се отварањем још два улаза – излаза са прописном дезо баријером. Уз главни улаз налази се паркинг простор за запослене (8 запослених) и посетиоце. Управна зграда планирана је као приземни објекат и у оквиру ње је и портирница и пријемни део. Остали објекти који су у функцији фарме позиционирани су тако да се омогући најоптималније функционисање фарме у складу са специфичним захтевима.

Интерне саобраћајнице и манипулативни платои унутар комплекса се намењују за средње тежак саобраћај са асфалтом као завршним слојем. Одводњавање вода са саобраћајница планирано је у нове дренажне и отворене канале у оквиру фарме и односи се само на атмосферске воде. Пешачке комуникације дефинисати завршном

---

* За потребе евакуације угинуле стоке корисник фарме склопиће уговор о одношењу угинулих животиња, са овлашћеном акредитованом кафилеријом у Сомбору, а под условима да кафилерија односи угинулу стоку одмах по позиву, а најкасније у року од 24 сата.
У случају повређивања здраве стоке или сличне незгоде, склопиће се уговор са једном од ближих кланица, за принудно клање повређене стоке.

обработом површина или нагласити бојом у циљу јасне и безбедне комуникације различитих корисника.

Планирани објекти

Постојећи објекти на предметној парцели се не задржавају, планирана је изградња нових објеката у функцији фарме:

- пријемни објекат, управа, портирница укупне површине $P = 106,00 \text{ m}^2$;
- штале – стаје – надстрешнице: седам објеката дужине $64,25 \text{ m}^2$ и два дужине $56,25 \text{ m}^2$, укупна површина ових објеката је $5\,400 \text{ m}^2$;
- подно складиште сточне хране и радионица површине $P = 470 \text{ m}^2$ ($47 \times 10 \text{ m}$, висине 5-6m, приземни);
- тренч силоси за сточну храну површине $P = 2\,265 \text{ m}^2$ (отворени бетонски платои);
- плато за стајњак са јамом осочаром површине $P = 4\,663,50 \text{ m}^2$ (отворени бетонски водонепропусни платои са нагибом пода према осочним јамама);
- платои за сламу – отворени платои планирани и пресвучени уваљаним туцаником и рециклираним асфалтом;
- колска вага 50 t са вагарском кућицом и
- бунар са дизел агрегатском станицом.

Архитектура свих објеката је сведена, без сувишних елемената у обликовању, прилагођена намени. Сви примењени материјали у конструктивном и обликовном третману морају бити атестирани, еколошки прихватљиви. С обзиром на оријентацију штала (постављених у правцу исток – запад) са дугим фасадним површинама окренутим ка југу и северу, препоручује се биоклиматски приступ у пројектовању, са могућношћу коришћења соларних панела као елемената обликовања.

Фарму оградити оградом висине до 2,00 m, до висине мин 40 cm планирати је као зидану, пуну, а у горњем делу транспарентну.

Диспозиција нових објеката дата је на графичком прилогу „Ситуациони приказ урбанистичког и партерног уређења са диспозицијом објеката, нивелационим и регулационим решењем” у размери 1:1 000.

3. ПРИКАЗ ПЛАНА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

С обзиром да се урбанистички пројекат односи на једну парцелу у оквиру комплекса П. Ц. „Планта”, парцела се задржава без измена.

4. ПРИКАЗ ПЛАНА НИВЕЛАЦИЈЕ

Грађевински рејон обухваћен урбанистичким пројектом је скоро хоризонталан и налази се на надморској висини од 82,00 m до 83,50 m са благим падом од југа према северу. Терен се у висинском погледу задржава, и условљен је технолошким потребама унутар комплекса и одводњавањем атмосферских вода које у принципу треба усмеравати од приступног пута на југу комплекса ка северу.

5. САОБРАЋАЈ

5.1. Мрежа саобраћајне инфраструктуре

Комплекс фарме повезан је ка западу са Футогом и државним путем II реда (P - 102) преко кога има одличну саобраћајну везу са насељима Руменка и Бачки Петровац.

Ка истоку планирана је веза са насељем Руменка, која ће уједно бити и најкраћа саобраћајна веза до тог насеља.

Унутар комплекса за потребе фарме планиране су интерне саобраћајнице и манипулативне површине чији су геометријски елементи димензионисани за средње тешка возила.

Паркирање путничких аутомобила за кориснике комплекса, решено је унутар предметног комплекса изградњом 15 паркинг места за путничке аутомобиле.

5.2. Услови за грађење саобраћајних површина

У графичком приказу „План регулације, нивелације и саобраћаја” у размери 1:1000 приказани су сви технички елементи који дефинишу саобраћајне објекте у простору, а самим тим и услови и начини за прикључење нових објеката на постојећу и планирану мрежу саобраћајница.

6. ПЛАН ХИДРОТЕХНИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ

6.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом биће решено преко планиране водоводе мреже у оквиру комплекса.

Планирана водоводна мрежа биће профила Ø 100 mm и својим капацитетом задовољиће потребе за водом будућих садржаја.

Унутар комплекса планира се изградња бунара за захватање воде из подземља.

Постојећи водоторањ се уклања, а урбанистичким пројектом не планира се изградња новог.

Положај планиране мреже и објеката за снабдевање водом дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

6.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко сепаратне канализационе мреже у оквиру комплекса.

Атмосферске воде ће се гравитационо сливати према планираним упијајућим каналима у комплексу.

Укупно прикупљене отпадне воде ће се преко планиране затворене канализационе мреже одвести према водонепропусној септичкој јами.

Посебно се инсистира на водонепропусности септичке јаме како би се спречило загађење подземних водоносних слојева.

Положај планиране канализационе мреже дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

6.3. Подземне воде

Меродавни нивои подземних вода су:

- максимални ниво подземних вода од око 81,60 m н.в.,
- минимални ниво подземних вода од око 77,70 m н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземних вода је север - југ са смером пада према југу.

6.4. Услови за прикључење на водну инфраструктуру

6.4.1. Услови за прикључење на водоводну мрежу

Услови су следећи:

- водоводну мрежу из комплекса прикључити на планирани бунар у оквиру комплекса.

6.4.2. Услови за прикључење на канализациону мрежу

Услови су следећи:

- канализациону мрежу из комплекса прикључити на планирану водонепропусну септичку јаму у оквиру комплекса;
- водонепропусну септичку јаму поставити минимум 3 m од границе парцеле.

7. ПЛАН ЕНЕРГЕТИКЕ СА ПРИКЉУЧЦИМА НА МРЕЖУ

7.1. Снабдевање електричном енергијом

Ово подручје има обезбеђено снабдевање електричном енергијом. На суседној парцели налази се трансформаторска станица (ТС) 20/0.4 kV која се снабдева електричном енергијом са надземног 20 kV вода који полази из ТС 110/20 kV „Футог”. Од ТС 20/0.4 kV полази нисконапонски вод до самостојећег главног разводног ормара (ГРО), од кога полази 0.4 kV мрежа за снабдевање постојећих објеката на подручју.

Постојећа ТС 20/0.4 kV има довољно капацитета за снабдевање планираних садржаја. Због промене концепта унутрашњег уређења, потребно је демонтирати постојеће инсталације које пролазе испод будућих објеката, а могуће је и изместити ГРО на погоднију локацију. Од ГРО ће се изградити нисконапонска мрежа до нових објеката, као и мрежа спољне расвете. Планирана електроенергетска мрежа може се градити и кабловски и надземно. У једној од просторија у планираним објектима потребно је обезбедити простор за смештај опреме за резервно напајање комплекса (агрегат).

Због погодног положаја и добре инсолације на овом подручју препоручује се употреба соларних фотонапонских модула (као самостојећих, кровних или фасадних елемената) за добијање електричне енергије која се може искористити за потребе осветљења.

7.2. Снабдевање топлотном енергијом

Подручје на коме се планира фарма јунади нема обезбеђено системско снабдевање топлотном енергијом. Постојећи објекти на суседној парцели су прикључени на нископритисну гасоводну мрежу која се снабдева из мерно-регулационе гасне станице. Ова МРС се снабдева гасом преко гасовода средњег притиска који полази из Главне мерно-регулационе станице у Футогу.

За снабдевање топлотном енергијом планираних садржаја потребно је од постојеће гасоводне мреже на суседној парцели изградити гасовод до котларница у планираним објектима, који имају потребе за одређеним количинама топлотне енергије (управна зграда, радионица...).

Због погодног положаја и добре инсолације на овом подручју препоручује се употреба соларних колектора за добијање топлотне енергије која се може искористити за топлу потрошну воду. Постоји и могућност примене енергије биомасе за загревање објеката коришћењем брикета и пелета као погонског горива за пећи. За уштеду топлотне енергије приликом загревања објеката (посебно у зимским месецима) препоручује се примена савремених изолационих елемената у њиховој изградњи.

7.3. Телекомуникације

На овом подручју постоји изграђена телефонска мрежа за потребе постојећег комплекса која се напаја из аутоматске централе у Футогу.

Прикључење планираних објеката извести са постојеће инсталације, коју је потребно делом демонтирати и реконструисати, док ће на одређеним деловим бити потребно изградити нову инсталацију. Приликом реконструкције и изградње нове телекомуникационе инфраструктуре поставити довољан број цеви кроз које ће пролазити телефонска инсталација и инсталација кабловског дистрибутивног система.

7.4. Услови прикључења

7.4.1. Услови прикључења на електроенергетску мрежу

Снабдевање електричном енергијом решити прикључењем на планирану електроенергетску мрежу. Прикључак извести преко кабловске прикључне кутије. Положај прикључног ормара прилагодити условима Електродистрибуције „Нови Сад”.

7.4.2. Услови прикључења на гасоводну мрежу

Снабдевање објеката топлотном енергијом решити прикључењем на планирану гасоводну мрежу. Прикључак и положај мерно-регулационог сета испројектовати и изградити према условима ДП „Нови Сад - Гас“.

7.4.3. Услови прикључења на телекомуникациону мрежу

Прикључак на телекомуникациону мрежу извести преко типског тт прикључка на приступачном месту на фасади објекта. Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

Положај планиране енергетске мреже дат је у графичком приказу „План инфраструктуре” у размери 1:1 000.

8. ЗЕЛЕНИЛО

Постојећу квалитетну листопадну и четинарску вегетацију потребно је сачувати, уз одговарајуће мере неге.

Ободом комплекса потребно је формирати зелени заштитни појас у функцији заштите насеља од прашине, испарења, непријатних мириса и сл. У зависности од просторних могућности овај зелени појас садржаће високу, ниску или пак комбиновану вегетацију. На јужној и западној страни биће више заступљена листопадна вегетација, а на северној зимзелена. На источној страни комплекса, потребно је водити рачуна о удаљености садње и врсти вегетације уз канал.

Слободни простори између планираних штала садржаће травњаке или неке покриваче тла, а како би се оплеменио овај простор може се укомпоновати пирамидална или обликована и разнолика партерна вегетација.

Декоративном листопадном и четинарском вегетацијом треба нагласити улазе и прилазе управном објекту,. Уз паркинг простор потребно је поставити дрворед од садница високог листопадног дрвећа, како би се добила потребна засена.

9. УРБАНИСТИЧКЕ МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

С обзиром на планирани капацитет предметног комплекса (900-1200 јунади) обавезна је израда студије о процени утицаја на животну средину. Инвеститор је обавезан да се, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу, обрати надлежном органу за заштиту животне средине, ради одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја објекта на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 84/05).

Ради заштите и унапређења животне средине на овом простору треба имати у виду и следеће:

- у планираним пословним просторијама не може се обављати делатност која у редовним условима може контаминирати животну средину изнад дозвољених граница;
- планиране објекте тако оријентисати да све просторије буду максимално осунчане;
- планирати посебне архитектонско грађевинске и хортикултурне мере за заштиту од удара хладног југоисточног ветра и за заштиту од претеране инсолације, а при томе омогућити бар пасивно коришћење соларне енергије. У циљу заштите од доминантног ветра планирани су зелени заштитни појасеви у оквиру предметног комплекса;
- за сакупљање и евакуацију осоке из стајњака обавезно формирати водонепропусну сабирну јаму - осочару, у коју ће се сливати сва осока са платоа за стајњак, а која ће се касније одвозити на оранице. Под платоа за стајњак и осочну јаму обавезно извести од водонепропусног бетона, тако да отицање осоке у подземне водотокове буде у потпуности спречено.

У оквиру предметног простора није дозвољено следеће:

- изградња или било каква промена у простору која би могла да наруши стање чинилаца животне средине у окружењу (воду, ваздух, земљиште);
- изградња отворених складишта секундарних сировина, складишта за отпадне материје, као и складиштење отровних и запаљивих материјала;
- вршење делатности које угрожавају квалитет животне средине, производе буку која прелази прописане вредности или непријатне мирисе;
- изградња која би могла да наруши или угрози вршење функције суседа или сигурност суседних објеката.

9.1. Снимање стања и мониторинг животне средине

За процену стања животне средине на локацији и у њеном окружењу, потребно је извршити испитивање појединих супстрата животне средине мерењем концентрација идентификованих полутаната на више тачака у самом простору и његовој околини. Ова испитивања треба да обезбеде додатне податке о стању - контаминираниости земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха. Циљ испитивања је и да се процени оптерећеност животне средине, потреба да се редукује обим одређених извора загађења као и да се дефинишу мере заштите за будуће кориснике.

Мониторинг животне средине мора да обухвати редовна и континуирана испитивања: мерење емисије појединачних извора, мерење имисионих вредности

специфичних и неспецифичних идентификованих полутаната на неколико тачака у зони и ван ње, испитивање квалитета отпадних вода, земљишта и испитивање нивоа буке. Мониторинг животне средине треба да се ради по посебном програму који би обухватио појединачне захтеве за мониторингом произашле из детаљне анализе утицаја за предметно предузеће.

9.2. Урбанистичке мере за заштиту од пожара

Ради заштите од пожара објекти морају бити реализовани према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима:

- Објекти морају бити реализовани у складу са Законом о заштити од пожара ("Службени гласник СРС", бр. 37/88 и 48/94), као и правилником о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара („Службени лист СФРЈ“ бр.7/84).
- Објекти морају имати одговарајућу хидрантску мрежу, која се по протоку и притиску воде у мрежи планира и пројектује према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара ("Службени лист СФРЈ", број 30/91).
- Објектима је обезбеђен приступни пут за ватрогасна возила, сходно Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ", број 8/95), по коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта.
- Објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона ("Службени лист СФРЈ", бр. 53 и 54/88 и "Службени лист СРЈ", број 28/95), Правилником о техничким нормативима за системе за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ", број 87/93), Правилником о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозије ("Службени лист СФРЈ", број 24/87).

9.3. Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода

Ради заштите од потреса објекти морају бити реализовани и категорисани према Правилнику о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима ("Службени лист СФРЈ", бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88, 52/90).